

Pusztay János

Medvemesék

(Részletek)

A MeKiViBiSz látogatása a Medvebirodalomban

Egyhangú a birodalom élete. Aki más hangú, annak nincs élet. Szajkov brummogja tele a medvebirodalmat a hírekkel, tilos a csivitelés, az ugatás, bógés, vonítás. A tömegtájékoztatóban a medvebirodalom épüléséről-szépüléséről szólnak csupán a hírek, még a Legfőbb Isten – vagy ahogy szívesebben mondják: a Legfőbb Istentelenség – napja is a legfőbb medvék akaratának megtestesítője. Rossz hírek nincsenek, hiszen nincsenek a birodalomban olyan események, amelyek rossz híreket szülnének.

Érdekes módon azonban a suttogó propaganda szerint időnként eltűnnek egyes állatok. Olyan hírek is járnak fültől fülig, hogy megtelt a gulag, s ezért egyes kisállatokat egyszerűen feltálatlanak a főszörmókoknak. A főmedvék és talpnyalóik előszeretettel vadásznak olyan állatpolgárookra, akik azzal próbálják aláásni a rendszert, hogy titokban medvetalpkocsonyát készítenek és azt eszik.

Amíg ezek a hírek megmaradtak a medvegyepű határain belül, addig Poloskov jelentése nyomán a fürmedvék begyűjtötték a renitens állatokat, s kirótták rájuk megérdemelt sorsukat. Az ilyen sajnálatos eseményekről csak az érintettek legszűkebb családja értesült, s jól felfogott érdekük volt, hogy környezetük se sejtjen semmit.

Ám a Medvebirodalom határvidékén élők megtalálták a módját, hogy a gyepű túlsó, nem medvék boldogította felén élő testvéreik tudomást szerezzenek az épülő medveparadicsom nemkívánatos eseményeiről, s felhívták vezetőik figyelmét, akik addig a főszörmókoknak vakon hittek, a visszásságokra. Ennek következtében a medvegyepűn túli világban időnként el-elbődült egy oroszlán, kukorékolt egy-egy kakas, csivített egy-egy füstifecske s vijjogott egy turul, hogy nono, már megint mi történik a medvebirodalomban. Nem tetszett nekik, hogy a medvék – ahogy a füstifecske-földiek meg a turulországbeliek terjesztették – egyre-másra visszaélnék erőfölényükkel, s megszegik az alapvető állati jogokat. Ezt persze a Medvebirodalom brummvivője, Szajkov, menetrendszerűen cáfolta, sőt ellentámadásba lendült. Azt harsogta, hogy a füstifecske-földieknek semmilyen joguk nincs bírálni a Medvebirodalmat, hiszen ők maguk bánnak – ha nem volna képzavar, azt mondaná – kutyául a földjükön élő medvékkel.

A Medvebirodalom kisállataira szagosodott füstifecske-földiek meg turulországbeliek rémisztő híreket kaptak. Az egyik hír így szólt:

- *Hogy vagy?* – *hazudta a medve.*
- *Megvagyok* – *válaszolta a nyúl dermedve.*
- *Megvoltál* – *dörmögött a medve, s bekapta a nyulat.*

Mivel erre a nyúl nem válaszolt, a medve megsértődött, s még jó sok nyúlba telt, míg megengesztelődött.

Hosszas huzavona után a MeKiViBiSz elhatározta, hogy küldöttséget küld a Medvebirodalomba azzal a szándékkal, hogy tájékozódjon a gyanús ügyekről.

A Medvebirodalom ugyanis aláírta a nemzetközi (kis)állatvédelmi megállapodásokat, bár saját, nem is titkolt bevallásuk szerint azért, hogy a medvegyepűn túl élő testvéreik érdekében fel tudjanak szólalni, s nem azért, hogy az általuk elfoglalt területen őshonos állatok jogait biztosítsák. Az a hír is járja, hogy a Medvebirodalom nem a megállapodásokat tartja be, hanem azoknak tart be, akik a betartást követelik.

Az elhatározást alapos semmittevés követte. Eközben a Medvebirodalom sem télenkedett, s nem először bizonyította, hogy medvéi minden medvegyepűn túli barlangba és odúba képesek beférkőzni.

– Zseniális ötletem támadt – csapott a genyialnij szekreter, Úrszusz Majorov hirtelen Tapsijev homlokára, aki, talán mondanom sem kell, a nagy ötlettől azon nyomban el is ájult. – És mi volna az? – kérdezték azok, akiket ez a váratlan bejelentés egyelőre nem taglózott le. (De ami késik, nem múlik. A terem sarkában – für alle Fälle meg für Elise – azért ott rejtezik néhány rúgásra kész tag ló.) – Hát, élváltásak – folytatta Úrszusz Majorov, miközben a többiek úgy meredtek rá, mint a teli, ám bontatlan szpirtes üvegre –, hát, élváltásak – ismételte meg a nyomaték kedvéért – bizony, bizony. – Volt is erre nagy egyetértő brummogás, meg hümmögés – bár ez utóbbit csak az idegen nyelvben járatosak úri passziójának tartották. – Sőt, egyre bizonyabb. Mert hát hiába terjeszti a valódit Szajkov, a szóvivőnk, néhány elvetemült folyton azt hajtogatja, hogy az igazat mondjuk, ne csak a valódit (ahogy ezt a vengerek poétája, arany-szájú jános mondta – hogy lássák az élváltásak, mire jó a műveltség). Akik így el vannak vetemedve, azokat úgy kiegyenesítjük, hogy többé soha a büdös életben nem vetemednek többet, földet is szóratunk rájuk, még koszorúval is feldíszítjük – nehogy má’ azt híreszteljék rólunk, hogy nem becsüljük meg azokat, akik másként merészelnék gondolkodni, mint mi, sőt egyáltalán, gondolkodni merészelnék – velünk ellentétben. – Úgy van, úgy van, sőt, úgyvanov – helyeselték a többiek. – A rajtunk kívüli világban sem sikerült még mindenkit megnyernünk, így aztán ők is összehordanak hetet-havat a mi állítólagos jogsértéseinkről, melyeket a barlangunk környékén élő kisállatokkal szemben elkövetünk. Nem is értem, miről beszélnek, hogyan sérthetnénk meg a jogokat, ha azok nálunk nincsenek is. Bár egyszerűbb volna bírálóinkat, ahogy egykor Dzsugás Vilmos tanította, egyből zenei képzésre fogni – például a kesztyűbe dudálás nagyon eredményes, eddig minden alkalommal bevált pedagógiai módszer –, ám fogytán a kesztyű. Kínálkozik egy másik megoldás – mondta Úrszusz Majorov elgondolkozva. – Mi az, mi az, sto eto? – kérdezte a lassan magához térő Tapsijev. – Hogy is mondjam csak, talán kettős szorításnak nevezhetném. – Aha, aga, vagyishogy brummaga – bólogatott a sok bozontos fejű. – Az első szorítás, amikor elszorítjuk a pityangvezetékét. Ezt amúgy már be is ígértem nekik egyszer, amikor odakint jártam náluk, már csak úgy a mihez tartás végett. A második szorítás meg az lesz, amikor közvetlen testi kapcsolatba kerülünk velük, s mancsunkat ráhelyezzük kecses nyakukra. Ha értik az élváltásak, mire gondolok. – Há’ hogyne, há’ hogyne – helyeselték, s torok-

szorító érzés fogta el őket. – No de most még nem vagyunk erre kellőképpen fölkészülve. Meg aztán, ha elszorítjuk a pitypangvezetékét, a mi belünket fújja föl a gáz, s abba a végén még mi fogunk belepusztulni. Ezt a bajunkat ők még, amilyen ostobák, nem tudják, ezért esznek a mi mancsunkból, bár néha bele is csípnek. Próbáljuk meggyőzni őket a mi igazunkról! – Próbáljuk, próbáljuk – kiáltották a kiszáradástól most már nem annyira lelkesen a többiek. – És hogyan próbáljuk? – kérdezték. – Hát úgy, hogy meghívjuk s elvisszük őket valamelyik kisállat-menhelyre, amelyet előszeretettel neveznek kosztársaságnak, külföldiül rest publikának. – Hurrá, azaz gurrá – bömbölt föl a sok száraz torkú genyialnij szekreter élvitárs –, ezt a javaslatot meg kell szentelnünk. – Nincs ellenemre – válaszolta közismert szerénységével Ūrszusz Majorov –, gurítsátok csak ide azt a szpirteshordót, amelyet a legutóbbi medveünnepen szentelt meg minden medvék pátriárkája.

Az ivást tett követte. Kijelölték azt a kosztársaságot, ahova majd elviszik a külföldről érkező látogatókat. A választás az őzgidák földjére esett. Összeállították a szervezőbigottságot, élére a kisállatmenhely elmedvésedett főállatát, Suta Sutajevet állították. A programot a minden medvehájjal megkent protokollosook állították össze.

Elérkezett a nagy nap. Retrográdban sorra értek földet az eketaligák. A vendégeket előbb a VIP-ről (aki nem tudná, Vlagyimir Iljics Putyinról) elnevezett váróterembe vitték, ahol azok magukhoz vették az első üveg vodkát, majd a csomagjukat.

A Nagy Duma barlangjában volt az első fogadás. A vendégek úgy gondolták, hogy itt majd lehetőségük nyílik előadni aggályaikat, megfogalmazhatják kérdéseiket, s a vendéglátók tájékoztatják őket. Ehelyett a medvék eláraszották őket mindenféle medveéttel – kaptak medvecukrot, medvemézet, medvefűvet, medvehagymát, medvesonkát, medveszőlőt, aztán folyt töménytömény medveital, s lengén bundás medvelányok kellették magukat. Etették-itatták a vendégeket, amíg azok mindenből kettőt nem láttak. Aztán amikor valamelyik vendég mégis megpróbált feltenni egy kérdést, a szervezők leintették, mondván hogy az idegen-félvezető már várja a társaságot, hogy megmutassa azt az almot, amelyiken a legfőbb medve nyugszik, ha megjelenik, amíg folyik a duma.

Az alom megtekintése után a háziak rázendítettek kedvenc nótáikra. Csak úgy zúgtak a medveénekek: a „háj, háj, medveháj, éljen Vodkanov Mihály” meg a „Ka lin kaka lin kaka”.

Másnap a vendégeket medvetaligán elvitték a kiszemelt kosztársaság fővárosába, Kakinszkba. Suta Sutajev, a kosztársaság feje hosszasan beszélt a gidák rest publikájának kiemelkedő eredményeiről. Bár hosszú utat kellett megtenniük, s eközben számos nehézséggel is meg kellett küzdeniük, ma már elbrummoghatják, hogy megérte, mert már a gidák termelik a legtöbb medvebogyót, nőtt a bélgáztermelés, amelynek eredményét a pitypangvezetéken keresztül szívhatja-szagolhatja a fél világ. A gidák szinte teljes mértékben elsajátították a medvenyelvet és a medvekultúrát, s egykori kaffogó nyelvüket egy gidaként felcserélték a fület gyönyörködtető medvebrummogásra.

Suta Sutajev alapos beszámolója után a vendégeket medvetalpon spontán módon elvitték egy jó előre kiszemelt és preparált – mondhatni: kikészített

– őzgidatelepre. A vendégek java része most látott ilyent először, s a folyamatosan ömlő medveitaloktól kábultan hallgatta a medvésítés kimagasló eredményeit, amelyeket azonban a külföldbelieknek mint a gidalét hagyományainak megőrzését tálaltak.

Útközben a vendégek megcsodálhatták a gidatelepre vezető, pompásan karbantartott medveösvényt, amelyről épphogy csak el tudott szaladni a medvetalp elől a füvet méretre legelő bárány. Csak a társaság egyetlen józan szakértő tagja gondolta, még néhány ilyen meghívás, s a kosztársaság ösvényhálózata teljesen megújul.

A gidatelepre érve az őzetető körül gidabőrt öltött medvék és mackóba öltözött gidák várták a vendégeket tüzes medvevízzel meg mackósajittal. A gidanyelvű köszöntőt szinte tolmács nélkül is lehetett érteni – a medvenyelv alapfokú ismeretében.

A vendégeket innen a gidatelep büszkeségébe, a tanodába vitték, ahol a házigazdák elmondása szerint együtt tanultak a gida- és a medvecsemetéek. A megmutatott osztálytermekben, amelyekben egyébként egyetlen gidanyelvű szó nem volt olvasható, csak medvenyelvű utasítások, valóban egymás mellett ültek a kisgidák meg a bocscok. Az egyik órán a gidaszármazású tanító a gidák és a bocscok közös hazájáról makogott valamit nagy kínok között gidanyelven. A felszólított medvebocscok nagy buzgón bólogattak gidául, szólniuk nem sikerült, de talán jobb is. Egy másik órán gidanyelvű verseket makogtak és brummogtak a nebulók, s a gidatanító nagy büszkén magyarázta, milyen szorgalmasan tanulják a bocscok is a gidanyelvet. A vendégek azonban egyetlen természetes gidanyelvű mondatot sem hallhattak, de többségük azt nem is igényelte – lenyűgözte őket a gidák és a bocscok barátsága.

A látogatás végén ki-ki megállapíthatta, hogy a gidák kosztársasága hatalmas léptekkel fejlődik, s már igazán nem kell sokáig várni arra a pillanatra, amikor már sem gida, sem társaság nem rontja az összképet, s marad csupán a kosz.

Zookratikus álasztások

A medvebirodalom hagyományai közé tartozik a négyévenkénti álasztás.

Ilyenkor álasztják meg a dumát, más néven a parlamentet. Pontosabban: a dumát nem kell megálasztani, folyt az korábban minden Csapból, mostanság meg már csapon kívül is – s nemcsak falból.

Ilyenkor álasztják meg a főmedvét is.

Az álasztás, persze, mellőzi a MeBiKiViSz ósdi, időt és pénzt rabló eljárásait. Amíg a MeBiKiViSzben pártok versengenek a szavazók kegyeiért, a medvebirodalom bölcsebben jár el. A főmedve eleve mindenkinél jobban tudja, hogy birodalma népei csakis őt akarhatják, így nem sokat macafacáznak.

Bár igaz, hogy egyszer – megtréfálandó a medvebirodalmon kívüli világot – néhány évre bevezették a *quousque tandemet*, melynek során, legalábbis látszólag, mintha két főmedve irányította volna a birodalmat. Ezzel csak azt akarták bizonyítani, hogy a külső világ is képes – vodka nélkül is – a kettős látásra.

A medvebirodalomra oly jellemző ésszerűség mián nem is szerveztek álasztási kampányokat. Viszont a központimedve-bigottság, élén a zagytröszttel rossz néven vette (volna), ha a politikailag rendkívül fejlett alattvalók nem zengtek volna mindenféle eseményen – legyen az névnap, születésnap, jubileum, esküvő vagy halotti tor – hosszabbnál is hosszabb dicshimnuszokat, amelyek természetesen valós módon tükrözték a medvebirodalom kimagasló erényeit és eredményeit, nem kevésbé az előadók személyes meggyőződését. Ezekről a dicshimnuszoktól maguk az állatvalók is ódáig voltak; ám ha nem tették volna, akkor csak odáig, s vissza már nem.

A főmedve megdumált néhány hangoskodót, hogy lépjen fel ellene az álasztásokon. A MeBiKiViSz-nek akart ezzel üzeni a náluk dívó demokratikus (az egyedül helyes medvebirodalmi kifejezéssel: zookratikus) eljárások hiába-valóságáról.

Például kérte, hogy terjesszék róla, ő már nem főfahím, csak alfahím. A nő tények körében kitört az alhasi vérbőség – mindenki ki akarta próbálni a főmedve csüggedtnék híresztelt alfáját, hogy aztán meggyőződjenek arról, mi az 'ó' meg 'a'.

Aztán azt is kérte a főmedve, hogy bátran alapítsanak az ő egységes ártjával szemben kétséges ártokat, melyeket szintén lehet álasztani.

Néhányan engedtek is a visszautasíthatatlan kérésnek. Megszülettek a jelmondatok, jelszavak, amelyek gyökeresen eltértek az 'egységes' ló zungoktól. Ha az 'egységes' jelmondat azt hangoztatta: „Éljen Úrszusz Majorov, éljen a párt!”, a kétségesek ennek pont a fordítottját tűzték lobogójukra: „Éljen a párt, éljen Úrszusz Majorov!”

Az így megosztott álasztóknak az egységes ártra leadott szavazatai – nem is csoda, hogy – nem haladták meg a 127,8%-ot.

E zookratikus eljárás után az álasztás érvényes volt. Létrejött az új дума, csak a szöveg maradt a régi.

Megszűnt a kettős látás – egy főmedve került a birodalom élére. Most már inni kellett ahhoz, nem is keveset, hogy újra kettőt lássanak.

A kétséges ártiakat – hálából – megfosztották kétségeiktől. Többé nem kellett dumálniuk, sem a parlamentben, sem azon kívül.

Örök téli álmuknak szentelheték magukat.

Megélhetési nemmedvék

- tudálékos LMZs -

Lévén a Legfőbb Isten állatkertje igencsak nagy, a nemmedvéknek számos faja különböztethető meg.

Így vannak a valódi nemmedvék a maguk számos alfajával, mint például a farkas, a róka, az oroszlán, a sün és így tovább, valamint a levegőég lakói, a madarak, köztük a turul, a sas, a füstifecske, a gólya és mások.

Vannak azután az ál-nemmedvék (*Pseudo Non-Ursus*), valamint a már-nem-medvék. Ebben a rövidke tanulmányban a nemmedvéknek ezt a két alfaját vesszük górcső alá. Előljáróban annyit máris megjegyezhetünk: mindkettőnek

lényegi sajátossága, megkülönböztető jegye, hogy létét, sőt, jólétét annak köszönheti, hogy bár magát nemmedvének vallja, a valóságban medvébb a medvénél.

Az ál-nemmedvét első pillantásra nehéz megkülönböztetni a valódi nemmedvétől. Viselkedésének felszíni megnyilvánulásai nemmedve jellegűek: ismeri a nemmedvenép szokásait, azokról olykor-olykor szívesen mesél is; s ha érdekei úgy kívánják, használja a nem-medvenyelvet.

Az ál-nemmedve ugyanakkor előszeretettel köti össze magánéletét medvékkel. A házasságban kötelező jelleggel áttérnek a magasabbrendűnek vélt medvenyelvre. A frigyből származó utódok pedig szinte már azt sem tudják, hogy egyik szülőjük eredetileg valamelyik kevésbé előkelő nemmedvenépből származik.

Az ál-nemmedve – politikai szerepet vállalva – minden cselekedetével azt a látszatot igyekszik kelteni, hogy a nemmedvék érdekeit képviseli. A valóságban azonban csupa olyan dolgot művel, amelyek többet ártanak a nemmedvéknek, mintsem használnának – éppen megtévesztő magatartásának köszönhetően. Nemmedvenyelvi ékesszólását elegyíti a medvenyelvből átvett, a közönséges nemmedvék számára többnyire fölfoghatatlan értelmű, ám meggyőzően hangzó kifejezésekkel. Egyszerű hatalma is van ahhoz, hogy a netán fölhorgadó ellenkezést kushadásra kényszerítse. Az egyszerű nemmedvék erről a hamis játékról többnyire nem is vesznek tudomást, el vannak foglalva azzal, hogy a napi betevőt, amit a medvék, az ál-nemmedvék és a már-nemmedvék még nem oroztak el előlük, megszerezzék. Az ál-nemmedve tehát bizton úzheti a maga (számára) kifizetődő játékát, annál is inkább, mivel valamennyi nemmedve-alfajban találni hasonszőrű vagy hasontollú társakat.

A már-nemmedvékről sok mondanivalónk nincs. Ők tulajdonképpen nem mások, mint nemmedvebőrbe bújt medvék. Lehet, hogy valamelyik nagyon régi ősök valódi nemmedve volt, de ezt már csak akkor vállalják, ha ebből valamilyen előnyük, például politikai pozíció származik.

A már-nemmedvék természetes szövetségesei az ál-nemmedvék. Ez utóbbiak ugyanis mielőbb legalábbis már-nemmedvék szeretnének lenni, hogy minél kevesebb dolog emlékeztesse őket egykori nemmedve voltukra. Mindkét alfaj jól tudja, hogy az ál-nemmedve- és a már-nemmedve-állapot egy egykori nemmedve számára a tökéletes pedigréhez vezető út, az igazi medvévé válás elkerülhetetlen fejlődési fokozata. A tökéletesedés útján egymást segítik előnyös pozíciókba. Ám amíg végső céljukat el nem érik, kihasználják mind a nem-medvék hiszékenységét, mind pedig a kínáló alkalmakat.

Lehet Más a Zoopolitika?

Lehet.

De minek, summázza végső soron Úrszusz Majorov.